

izirana tudi v naši državi. Njena ost je obrnjena zlasti proti katoliški Cerkvi. Tudi v Sloveniji so ljudje, ki so framasonskega mišljenja. Liberalni in naprednjaški listi v naši ožji domovini pišejo v framasonskem duhu ter se trudijo s tem duhom inficirati zlasti mladino.

Katoličani v Berlinu. Glavno mesto Nemčije ima velik obseg ter leži v popolnoma protestantskem okolju. V mestu je okoli 400.000 katoličanov, t. j. 10. del prebivalstva. Ker so katoličani razkropljeni po obsežnem mestnem ozemlju in njegovi okolici, jih je težko v celoti zajeti v katoliška društva. Katoliški voditelji, duhovniki in laiki, se mnogo trudijo, da pridejo do posameznega katoliškega človeka vsaj s katoliškim časnikom, ker ne morejo s katoliškim društvom. Poleg katoliških političnih dnevnikov, tednikov in mesečnikov, ki vsi zastopajo stališče katoliškega centra (politične stranke nemških katoličanov), so tudi dnevnik ter tednik versko-prosvetne smeri. Berlinski škof izdaje vsak teden nedeljski list v 60.000 iztisov. Jako je tudi razširjen list organiziranih katoliških delavcev »Osrečnem življenju«. Berlinski katoličani se torej v popolni meri zavedajo dolžnosti, ki jih imajo katoličani do katoliških listov in časopisov.

Katoliška mladina v Poljski je lepo organizirana. Nedavno se je vršilo v Poznanju zborovanje vrhovnega odbora Zveze poljske katoliške mladine. Predsednik poljske republike je poslal katoliški mladini prigraden brzoglavni pozdrav. Zveza katoliške mladine je razširjena po celi poljski državi ter tvori s številom članov in zlasti s svojo delavnostjo najboljšo organizacijo v okviru Katoliške akcije. Katoliška Cerkev v Poljski se more brezpogojno zanesti na organizirano katoliško mladino. Ta zveza šteje 600 mladinskih društev in skupin z 230.000 članov. Zveza je razdeljena na 29 škofijskih tajništva, ki imajo skupno centralo. Število članov raste od leta do leta. Poljska nas uči s svojim zgledom, da je za katoliško mladino mesto samo v katoliških organizacijah. Le dejavni katolicizem zajamčuje katoliški mladini pravo vzgojo in izobrazbo.

Čehoslovaški svobodomisleci proti Cerkvi. Soc. demokratje mislijo, da morajo z meščanskimi liberalci tekmovati v takozvanem svobodoumju. Sedaj je v Čehoslovaški prosvetni minister dr. Derer, član social-demokratske stranke. Njegov namen je, kakor sledi iz njegove izjave, dane novinarjem, odstraniti ves vpliv katoliške Cerkve na vzgojo šolske mladine. Izvršitvi tega namena naj bi služili šolski sveti po raznih pokrajinah, iz katerih bi kajpada bili izključeni zastopniki Cerkve in v katerih bi komandirali sami puncirani svobodomisleci. Dr. Dererju tudi niso po godu zasebne verske šole v Slovaški in Podkarpatski Rusiji, ki naj bi se ukini. So še tudi druge točke svobodomiselnega programa, ki naj bi se postopno izvršile, kakor vpeljava prisilnega civilnega zakona, odstranitev križa iz sodnih dvoran, popolna laizacija (poposvetnjačenje) šole itd. Proti tem nakanam so se dvignili vsi zavedni kato-

ličani, ki se nahajajo v raznih političnih strankah: v čehoslovaški ljudski, v slovaški ljudski ter v nemški in madžarski krščansko-socialni stranki. Vršili so se že veliki protestni shodi proti svob. lomiselnim nakanam v Pragi in drugih velikih mestih. Tej skupni fronti se je moral umakniti dr. Derer, ki je izjavil, da ni tako hudo mislil, kakor so njegove besede tolmačili. Katoličani v Čehoslovaški pa bodo budno ostali na braniku za svoje verske svetinje, ki so narodu, osobito mladini, v največjo korist.

Cerkve zapirajo. Pregarjanje katoliške Cerkve v Mehiki ni prenehalo, marveč se nadaljuje. Ko je sv. Oče razmere, v katerih živi in trpi katoliška Cerkev v Mehiki, v posebni okrožnici pojasnil celemu svetu, so mehiški framasoni, liberalci in socialisti, še bolj pobesneli. V svojem srdu se hočejo maščevati na duhovnikih, katerim se morajo vzeti dotacije (plače, nagrade), kar jih še ponekod dobivajo od države. Zapreti bi se tudi morale vse cerkve, da se nikdar ne bi mogel v teh cerkvah slišati glas, ki bi obsodil protiversko postopanje sedanje mehiške vlade. Predsednik mehiške republike je dal v mehiškem zveznem okrožju kot odgovor na papeževo okrožnico zapreti 5 cerkev, policija pa pridno zapira duhovnike. Med zaprtimi duhovniki je tudi neki duhovnik, kateremu se očita, da je vzgajal mladino nekega sirotišča po verskih načelih. Vzgoja mladine po verskih načelih pa je v očeh mehiških liberalcev in socialistov velik protidržavni zločin.

Katoliška vladarica v južni Afriki umrla. V južni Afriki in sicer v Basuto-deželi, je pred nekaj časom umrla kraljica Veronika Ma Bereng, soproga velikega poglavarja te dežele, kjer prebivajo Basuto-črnci. Pred 25 leti je s svojim soprogom prestopila v katoliško vero ter se dala krstiti. Bila je od takrat pa do svoje smrti vneta in pobožna katoličanka, ki je imela navado, da je vsako nedeljo in vsak praznik prejela sv. zakramente. Ko je v svoji boleznj čutila, da se ji smrt bliža, je pozvala duhovnika, ki jo je prevedel s svetotajstvi ter ji podelil papežev blagoslov. Ob postelji umirajoče soproge je klečal kralj ter sam molil molitve za umirajoče. Pogreba so se udeležili misijonarji in pettisočglava množica, večinoma sami katoličani. Ljudstvo bo svoje pobožno kraljico, ki je imela vedno odprte roke za siromake, ohranilo v hvaležnem spominu.

M. D.:

Kmetijski stan v stiski. — Številke govore!

(Dopis iz laškega okraja.)

Da je naše kmetijstvo zadnja tri leta vsled padca cen vsem kmetijskim pridelkom, katere pridelujemo slovenski kmetje za izvoz v inozemstvo ali pa za prodajo v tuzemstvu, v silni stiski, ali kakor pravimo s tujo besedo: v krizi, o tem menda ni nobenega dvoma. Napredno gospodarjenje zadnjih desetletij kakor tudi dejstvo, da so nam strokov-

njaki priporočali, da se kmetje oprimejo tiste gospodarske panoge, koje pridelki se po najboljši ceni prodajo in se tudi v hrbovitih legah da uspešno gojiti, je bil vzrok, da smo se kmetje laškega okraja prizadevali zboljšati predvsem našo govedorejo. Priznati moramo, da je naš kmet primerno svojemu stanu še lahko shajal, dokler je imela živina kolikor toliko povoljno ceno. Saj v tistih letih nismo na kmetih poznali rubeža. Kmetje so odplačevali davke še pred plačilnim rokom. Tudi posestva niso šla na boben. Ta doba je trajala približno 25 let. Od leta 1905 do l. 1930 nismo v našem okraju poznali posebne kmetijske zadolžitve. V tej dobi je imela živina še kolikor toliko primerno ceno.

Naj navedem nekaj števil, iz katerih je razvidno, kako padajo dohodki kmeta iz govedoreje. V letu 1930 se je na nakladalnih postajah Laško in Zidani most naložilo za izvoz v Avstrijo 175, za izvoz v Italijo 275 in za v Ljubljano 405 glav goveje živine, večinoma volov, težkih čez 6 q komad. Povprečna cena je bila v letu 1930 900 Din za 1 mtc žive teže. Torej je znašala vrednost izvožene živine 4.617.000 Din. — V letu 1931 se je na zgoraj omenjenih postajah naložilo za izvoz v Italijo 505 goved in v Ljubljano 236 komadov. Težo zopet lahko računamo isto, namreč 6 mtc za posamezno glavo; cena pa je padla od 900 Din prejšnjega leta na okroglo 500 Din za mtc. Vrednost v letu 1931 izvožene živine cenimo po zgornjem ključu na 2.223.000 Din. — V letu 1932 se je iz zgoraj omenjenih postaj izvozilo v Italijo 238 glav, v Ljubljano pa 137, skupaj 375 glav, v zgoraj označeni teži pa je padla cena na okroglo 400 Din za mtc, kar znese skupno vrednost 900.000 Din. Vidimo torej, da so iz te najvažnejše kmetijske panoge padli dohodki za čez 80%. Poraba mesa pri domačih mesarjih v letu 1930 in 1931 ni sicer mnogo padla, pač pa v letu 1932, ko so bili naši kmetje, deloma ker ni bilo kupcev, deloma pa vsled suše prisiljeni klati doma, posebno živino slabše vrste.

Temu primerno pa niso padle cene potrebščinam, katere mora kmet kupovati. Navajam samo nekaj primerov. Leta 1913 je bil 1 kg vola žive teže približno 70 vinarjev, 1 m druka po 40 vinarjev, toda po sedanji ceni, če računamo žive teže 1 kg vola 4 Din, 1 m druka 12 Din, vidimo, da je kmet leta 1913 za 1 kg vola lahko kupil poldrugi meter druka, a danes mora dati za isto množino 4—5 kg vola žive teže. Isto je pri čevljih. Za 13 kg žive volavske teže si je lahko kupil močne čevlje za 10 kron. Danes je treba, ako računamo čevlje 150 Din, dati za en par čevljev izkupiček od 40 kg žive volavske teže. Naj te številke zadostujejo. Jasno je, da pri sklepanju trgovinskih pogodb niso bili dovolj upoštevani kmetje. To vidimo sedaj, ko se pri izpremenjenih denarnih razmerah cene uvoznih predmetom dvigajo, cena živini pa je — enako nizka.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.